

**UCHWAŁA NR BR.0007.XIV.92.2020
RADY GMINY JEJKOWICE**

z dnia 27 stycznia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice
na lata 2020 - 2026**

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r.o samorządzie gminnym /t.j. Dz.U. z 2019r., poz.506 z późn. zmianami/ oraz art. 16b ust.1 i 2, art.17, ust 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. /t.j. Dz.U. z 2019r. poz.1507 z późn. zmianami/

na wniosek Wójta Gminy
Rada Gminy w Jejkowicach uchwala

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice na lata 2020 - 2026. Treść strategii stanowi załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mieczysław Wojacek

Załącznik do uchwały Nr BR.0007.XIV.92.2020

Rady Gminy Jejkowice

z dnia 27 stycznia 2020 r.

Strategia
Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Jejkowice
na lata 2020-2026

2020

SPIS TREŚCI

<u>I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA.....</u>	<u>6</u>
<u>1. STRUKTURA STRATEGII.....</u>	<u>6</u>
<u>2. PODSTAWY PRAWNE.....</u>	<u>7</u>
<u>3. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE .....</u>	<u>8</u>
<u>II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA .....</u>	<u>11</u>
<u>1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY .....</u>	<u>11</u>
<u>2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....</u>	<u>11</u>
<u>3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT .....</u>	<u>12</u>
<u>4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....</u>	<u>13</u>
<u>5. SYTUACJA GOSPODARCZA .....</u>	<u>14</u>
<u>6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY.....</u>	<u>16</u>
<u>7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE .....</u>	<u>17</u>
<u>8. BEZDOMNOŚĆ .....</u>	<u>18</u>
<u>9. EDUKACJA.....</u>	<u>19</u>
<u>10. KULTURA.....</u>	<u>20</u>
<u>11. SPORT I REKREACJA .....</u>	<u>21</u>
<u>12. TURYSTYKA .....</u>	<u>21</u>
<u>13. SYTUACJA DZIECKA .....</u>	<u>22</u>
<u>14. OCHRONA ZDROWIA .....</u>	<u>23</u>
<u>15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....</u>	<u>24</u>
<u>16. POMOC SPOŁECZNA .....</u>	<u>25</u>
<u>17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH .....</u>	<u>33</u>
<u>18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE .....</u>	<u>35</u>
<u>19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO .....</u>	<u>41</u>
<u>20. SEKTOR POZARZĄDOWY.....</u>	<u>47</u>
<u>21. ANALIZA SWOT .....</u>	<u>49</u>
<u>22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY.....</u>	<u>54</u>
<u>III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....</u>	<u>59</u>
<u>1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ .....</u>	<u>59</u>
<u>2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI .....</u>	<u>66</u>
<u>IV. UWAGI KOŃCOWE .....</u>	<u>67</u>
<u>SPIS TABEL I WYKRESÓW .....</u>	<u>68-69</u>

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które, oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego (gminnego), w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, i doprowadzić do integracji społecznej.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2020-2026. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1. STRUKTURA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat organizacji strategii oraz uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno-analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), w następujących obszarach:

- Infrastruktura techniczna;
- Komunikacja i transport;
- Demografia;
- Gospodarka;
- Rynek pracy;
- Zasoby i warunki mieszkaniowe;
- Bezdomność;
- Edukacja;
- Kultura;
- Sport i rekreacja;
- Turystyka;
- Sytuacja dziecka;
- Ochrona zdrowia;
- Bezpieczeństwo publiczne;
- Pomoc społeczna;
- Sytuacja osób niepełnosprawnych;
- Problemy uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Działalność organizacji pozarządowych.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań. Ponadto przedstawione są ramy finansowe strategii, prognoza zmian oraz informacja na temat sposobu wdrożenia dokumentu oraz prowadzenia monitoringu jego realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych. Część programowa zawiera także omówienie projektów

zaproponowanych przez przedstawicieli instytucji gminy i organizacji pozarządowych działających w obszarze polityki społecznej.

2. PODSTAWY PRAWNE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z **art. 16b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507)**, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 506 ze zmianami),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zmianami),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1111 ze zmianami),
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zmianami),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 670 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r., poz. 1390 ze zmianami),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1482 ze zmianami),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 217 ze zmianami),

- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1172 ze zmianami),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r., poz. 180),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 688 ze zmianami).

Podczas realizacji strategii zajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

3. PODSTAWY STRATEGICZNO-PROGRAMOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

3.1. DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE

Wyznaczone cele strategiczne, operacyjne i szczegółowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są w pełni spójne z kluczowymi dokumentami strategicznymi Unii Europejskiej oraz krajowej, regionalnej i lokalnej polityki rozwoju. Do dokumentów tworzących generalne ramy wdrażania polityki i rozwiązywania problemów społecznych i wzmacniania kapitału społecznego zaliczyć należy:

- ☒ Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie rybnickim na lata 2014-2023,
- ☒ Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”,
- ☒ Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- ☒ Strategię Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- ☒ Strategię „Europa 2020” (Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju

sprzyjającego włączeniu społecznemu).

Programy i projekty realizowane w Gminie Jejkowice w oparciu o Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego oraz o Strategię Rozwoju Powiatu Rybnickiego

1.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Jejkowice wraz z pompowniami ścieków oraz robotami przygotowawczymi i odtworzeniowymi- ZLEWNIA nr Z-3, Z-4, Z-5	III	od 2009 r. do 2020 r.	<ul style="list-style-type: none"> - uporządkowanie gospodarki ściekowej , - poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym wód gruntowych, - podniesienie standardów życia mieszkańców; <p>Zakres rzeczowy obejmujący wszystkie zlewnie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - główne kanały grawitacyjne- 15.510m, - rurociągi tłoczne- 1.425 m, - przyłącza domowe- 2.671m, - pompownie ścieków- 3 szt. - studzienki przyłączeniowe- 302 szt.
2.	Modernizacja i remont dróg gminnych	IV	od 2014 r. do 2021 r.	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa stanu technicznego dróg gminnych poprzez modernizację nawierzchni, - poprawa płynności ruchu oraz ograniczenie emisji spalin do atmosfery, - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego.
3.	Termomodernizacja budynku komunalnego i budynków użyteczności publicznej.	XII	od 2015 r. do 2018 r.	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie efektywności energetycznej 4 danych budynków, - zmniejszenie emisji CO2 do atmosfery, - poprawa estetyki danych budynków, <p>Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie ścian i stropodachów, - wymiana stolarki okiennej, - wymiana drzwi zewnętrznych, - modernizacja centralnego ogrzewania,

				- montaż żaluzji zewnętrznych;
4.	Budowa ciągów pieszych (chodników) przy drogach powiatowych w granicach administracyjnych Gminy Jejkowice	I	od 2014 r. do 2018 r.	- poprawa bezpieczeństwa pieszych oraz kierujących pojazdami, Wykaz dróg powiatowych w granicach administracyjnych Gminy Jejkowice: -nr 14609 ul. Główna- 1,798 km - nr 14646 ul. Sumińska- 0,450 km - nr14697 ul. Niedobczycka- 1,720km
5.	Realizacja programu niskiej emisji- w tym wymiana kotłów centralnego ogrzewania u indywidualnych mieszkańców Gminy Jejkowice	XIII	od 2017 r. do 2020 r.	- ograniczenie emisji szkodliwych substancji wytworzonych podczas spalania nie ekologicznych źródeł energii do atmosfery.
6.	Zagospodarowanie oraz adaptacja centrum gminy	VIII	od 2016 r. do 2020 r.	- poprawa wizualna oraz funkcjonalna zagospodarowania przestrzennego gminy, - pozytywny wpływ na wizerunek Gminy Jejkowice, - powstanie miejsce spotkań mieszkańców Gminy Jejkowice
7.	Rozbudowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Jejkowice	V	od 2017 r. do 2021 r.	- wzrost atrakcyjności turystycznej Gminy Jejkowice, - poprawa bezpieczeństwa ruchu rowerowego, - promowanie walorów przyrodniczych Gminy Jejkowice
8.	Rozbudowa budynku Urzędu Gminy Jejkowice	XII	od 2020 r. do 2022 r.	- poprawa obsługi mieszkańców Gminy Jejkowice, -wzrost funkcjonalności budynku Urzędu Gminy, - dostosowanie budynku do potrzeb niepełnosprawnych,
9.	Budowa przy ul. Szkolnej Skate Parku	XI	od 2017 r. do 2019 r.	- stworzenie miejsca spotkań młodzieży Gminy Jejkowice, - zagospodarowanie terenu oraz poprawa jego funkcjonalności przy ul. Szkolnej,

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNO-ANALITYCZNA

1. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Jejkowice jest gminą wiejską, położoną w środkowo-zachodniej części województwa śląskiego. Leży na Płaskowyżu Rybnickim, położonym na wysokości 260-280 m n.p.m., w kierunku zachodnim od Rybnika, od północy i południa gmina graniczy z miastem Rybnik, a od zachodu z gminą Gaszowice. Gmina usytuowana jest w niewielkich odległościach od większych miast regionu – Rybnika (6 km), Raciborza (15 km), Gliwic (25 km) i Wodzisławia Śląskiego (10 km).

Gmina Jejkowice jest jedną z pięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu rybnickiego ziemskiego i znajduje się w jego centralnej części. Gmina Jejkowice zajmuje powierzchnię 7,59 km² i jest jednostką samorządową obejmującą tylko jedną wieś – Jejkowice, nie posiada sołectw. Miejscowość Jejkowice terytorialnie i administracyjnie obejmuje całą gminę Jejkowice.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w Gminie Jejkowice jest zróżnicowany. Powstaje sieć gazowa, od kilku lat konsekwentnie budowana jest kanalizacja sanitarna, w związku z tym coraz większa ilość domostw jest podłączona do kanalizacji. Gmina Jejkowice wraz z miastem Rybnik i Gminą Gaszowice realizuje kompleksowy program budowy kanalizacji sanitarnej na terenie Rybnika, Jejkowic oraz części gminy Gaszowice z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni Orzepowice w Rybniku. Przez obszar Jejkowic nie przebiega żadna magistrala ciepła. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w ciepło na terenie Gminy Jejkowice są indywidualne kotłownie w budynkach. W przeważającej mierze są to tradycyjne kotłownie węglowe, jednakże w coraz większej ilości domostw montuje się nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła. Dobrze rozwinięta jest natomiast sieć wodociągowa. Źródłem zaopatrzenia miejscowości Jejkowice w wodę jest wodociąg grupowy GPW Katowice. Woda dostarczana jest

z ujęcia Dzieńkowice oraz Strumień siecią magistralną GPW Katowice oraz siecią rozdzielczą zarządzaną przez PWiK Rybnik, poprzez zbiorniki Beata. Układ sieci wodociągowej w gminie posiada połączenie z sąsiednią gminą Gaszowice i miastem Rybnik. Zasoby wody pitnej w całości zabezpieczają potrzeby bytowo-gospodarcze gminy. Zadowolenie budzi również sieć dróg gminnych.

Dane szczegółowe na temat sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej i drogowej oraz gospodarki odpadami w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2018 roku

sieć wodociągowa	
długość czynnej sieci wodociągowej (w km)	21,70
procent budynków korzystających z sieci wodociągowej	99,4
sieć kanalizacyjna	
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (w km)	20,50
procent budynków korzystających z sieci kanalizacyjnej	51,80
sieć gazowa	
długość czynnej sieci gazowej (w m)	0
liczba ludności korzystających z sieci gazowej	0
sieć drogowa	
długość dróg publicznych w gminie ogółem (w km)	23,97
w tym długość dróg gminnych (w km)	20
gospodarka odpadami	
liczba oczyszczalni ścieków	0
liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie ścieków	0

Dane Urzędu Gminy Jejkowice.

3. KOMUNIKACJA I TRANSPORT

Na układ drogowy na terenie gminy składają się drogi powiatowe oraz lokalne drogi gminne. Długość dróg gminnych wynosi ok. 20 km (większość z nich posiada nawierzchnię bitumiczną). Powiązania w ramach regionu zapewnia droga krajowa nr 49 o zasięgu: Opole – Racibórz – Żory – Pszczyna. Przez teren gminy przebiegają następujące drogi powiatowe: ul. Główna – nr 14609, ul. Niedobczycka – nr 14697 i ul. Sumińska – nr 14646. W północnej części Jejkowic przebiega dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa relacji Rybnik – Racibórz.

Komunikacja zbiorowa obsługiwana jest przez autobusy. Zaspokaja ona w pełni zapotrzebowanie społeczne. Jejkowice posiadają dogodne połączenia drogowe z Rybnikiem, Rydułtówami i Raciborzem. Układ ten umożliwia bardzo dobrą komunikację, co jest dużym atutem i stanowi o potencjale rozwojowym; konsekwencją tego jest jednak koncentracja uciążliwości charakterystycznych dla tras tego typu o dużych natężeniach ruchu i znacznym udziale pojazdów ciężarowych.

4. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Z końcem 2018 roku Gmina Jejkowice liczyła 4130 mieszkańców, w tym 2086 kobiet, które stanowiły 50,5 % ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła 544 osoby na km².

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2017-2018 miał miejsce wzrost zarówno liczby dzieci i młodzieży. Natomiast w 2018r. osób w wieku produkcyjnym. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	841	862	947
liczba osób w wieku produkcyjnym	2635	2621	2688
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	619	654	495
ogółem			

Dane Urzędu Gminy Jejkowice i Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba urodzeń żywych	36	62	48
liczba zgonów	30	37	32
przyrost naturalny	6	25	16

Dane Urzędu Gminy Jejkowice

Wpływ na wzrost liczby dzieci i młodzieży w gminie miał korzystny w latach 2016-2018 przyrost naturalny, który – choć uległ znacznemu spadkowi (z 25 w 2017 r. do 16 w 2018 r.) – to i tak liczba urodzeń żywych była wyższa niż liczba zgonów.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie. Pierwsza z nich – korzystna – dotyczy stale zwiększającej się w gminie liczby dzieci i młodzieży. Druga natomiast – niekorzystna – odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym. W przyszłości ta grupa będzie zasilana przez liczne obecnie grono osób w wieku poprodukcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

5. SYTUACJA GOSPODARCZA

Wiejski charakter Gminy Jejkowice determinuje jej gospodarkę. Gmina posiada charakter rolniczy - użytków rolnych (50,6%) w ogólnej powierzchni gminy. W strukturze użytków rolnych przeważają grunty orne, co potwierdzają dane przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 4. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki

powierzchnia użytków rolnych ogółem (w ha)		389
w tym:	grunty orne (w ha)	242
	sady (w ha)	5
	łąki i pastwiska (w ha)	142
powierzchnia lasów i gruntów leśnych (w ha)		191
powierzchnia pozostałych gruntów i nieużytków (w ha)		189

Dane Urzędu Gminy Jejkowice.

Obszar łąk i pastwisk stanowi ogółem 18,7% powierzchni gminy. Sady obejmują zaledwie 0,7% obszaru gminy, natomiast lesistość gminy wynosi 25%.

Gminę charakteryzuje duże rozdrobnienie gospodarstw i słaba wydajność produkcji rolnej.

W latach 2016-2018 liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie nieznacznie lecz systematycznie się zwiększała. Działyły one głównie w takich sekcjach, jak: handel i naprawy (78), budownictwo (62), przetwórstwo przemysłowe (40) oraz transport i gospodarka magazynowa (27). Dane szczegółowe na temat podmiotów gospodarczych w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 5. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba podmiotów w sektorze publicznym	7	6	7
liczba podmiotów w sektorze prywatnym	357	362	366
liczba podmiotów ogółem	364	368	373

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Urzędu Gminy Jejkowice.

Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2018 roku

sekcja	liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6
przetwórstwo przemysłowe	40
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1
budownictwo	62
handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	78
transport i gospodarka magazynowa	27
działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6
informacja i komunikacja	8
działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5
działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22
działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	2
edukacja	2
opieka zdrowotna i pomoc społeczna	15
działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5
inne sekcje	27

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Przeważająca liczba firm (ok. 98 %), funkcjonowała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

6. PROBLEMY NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku, w latach 2016-2018 liczba osób bezrobotnych w gminie Jejkowice ulegała spadkowi – z 78 na koniec 2016 roku, poprzez 51 osób na koniec roku następnego, do 49 osób na koniec roku 2018. Wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba na koniec kolejnych lat wyniosła: 49, 40 i 38. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie według płci w wieku produkcyjnym w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba bezrobotnych w gminie	78	51	49
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	2,96%	1,95%	1,82%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	49	40	38
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	62,8%	78,4%	77,6%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2016-2018 w powiecie rybnickim, województwie śląskim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
stopa bezrobocia w powiecie rybnickim	9,0%	7,0%	5,7%
stopa bezrobocia w województwie śląskim	6,6%	5,1%	4,3%
stopa bezrobocia w kraju	8,2%	6,6%	5,8%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Rybniku.

W latach 2016-2017 powiat rybnicki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa śląskiego i niższą w stosunku do kraju, stopą bezrobocia. Na koniec 2018 roku stopa bezrobocia w powiecie była nieznacznie niższa niż krajowa stopa bezrobocia jednak nadal wyższa niż w województwie śląskim. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju w 2018 roku odnotowano jej spadek w porównaniu z latami poprzednimi.

Na koniec 2018 roku wśród bezrobotnych w gminie największe grupy stanowiły osoby w wieku 25-44 lata (łącznie 28 osób), osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (11 osób) oraz powyżej 24 miesięcy (14 osób), osoby ze stażem pracy do roku (13 osób) i od 10 do 20 lat (12 osób), a także osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (20 osób) oraz policealnym i średnim zawodowym (13 osób).

Największy udział kobiet w ogóle bezrobotnych odnotowano wśród osób w wieku 25-34 lata (93,3%), osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy i od 12-24 miesięcy (100%), osób bez stażu pracy, do roku i 20 do 30 lat (100%), osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, policealnym i średnim zawodowym oraz wyższym (100%).

Z powyższych danych wynika, że programami aktywizującymi osoby bezrobotne z gminy należy objąć przede wszystkim osoby z krótkim stażem pracy lub bez stażu pracy, którym powinno się zapewnić możliwość poszerzenia doświadczenia zawodowego lub podjęcia pierwszej pracy. Nie należy również zapominać o osobach mających za sobą długoletnie doświadczenie zawodowe, którym powinno się zapewnić możliwość przekwalifikowania, aby wzmocnić ich konkurencyjność na rynku pracy.

7. ZASOBY I WARUNKI MIESZKANIOWE

Zasoby i warunki mieszkaniowe ludności determinują w znacznym stopniu jakość jej bytowania. Niejednokrotnie określają również granice możliwości realizowania własnych aspiracji życiowych.

W latach 2016-2018 liczba budynków mieszkalnych w gminie Jejkowice zwiększała się z roku na rok (z 957 w 2016 r. do 980 w 2018 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba budynków mieszkalnych w gminie	957	969	980
liczba mieszkań	1.040	1.053	brak danych
liczba izb	5.661	5.740	brak danych
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	113.349	114.960	brak danych

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W latach 2016 - 2018 wahaniom ulegały: liczba nowo oddanych mieszkań (16 w 2016 r., 12 w 2017 r., 11 w 2018 r.), liczba nowych izb oddanych do użytkowania (69 w 2016r., 65 w 2017 i 2018 r.). Jeśli chodzi o budownictwo niemieszkalne, w analizowanym okresie oddano do użytkowania w sumie 6 nowych budynków – 3 w 2016 r., 1 w 2017 r. oraz 2 w 2018 r., o powierzchni użytkowej odpowiednio: 172 m², 22 m² i 614 m². Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	16	12	11
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	69	65	65
powierzchnia użytkowa budynku (w m ²)	2.258	1.860	2.199
powierzchnia użytkowa mieszkalna (w m ²)	1.741	1.331	1.850
liczba nowych budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania	3	1	2
powierzchnia użytkowa budynków niemieszkalnych oddanych do użytkowania (w m ²)	172	22	614

Dane Urzędu Gminy Jejkowice

8. BEZDOMNOŚĆ

Bezdomność jest problemem społecznym charakteryzującym się brakiem stałego miejsca zamieszkania. Wiąże się ze zmianami demograficznymi i ruchliwością społeczną, z recesją gospodarczą, bezrobociem, ubóstwem, kryzysem polityki mieszkaniowej i wzrostem cen mieszkań oraz dysfunkcjonalnością instytucji opiekuńczo-resocjalizacyjnych i karnych zaniebujących obowiązek opieki następczej.

Do głównych przyczyn bezdomności o charakterze społecznym i patologicznym należą: likwidacja państwowych zakładów pracy, a wraz z nimi hoteli robotniczych, brak miejsc w szpitalach, zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, brak opieki nad wychowankami domów dziecka kończącymi 18 lat, zaległości w opłatach czynszowych prowadzące do eksmisji, a także alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwały rozpad innych więzi formalnych lub nieformalnych, prostytutka kobiet, przemoc w rodzinie oraz świadomy wybór innego sposobu życia i odrzucenie powszechnie uznawanego systemu wartości.

Osobami bezdomnymi, obok tych, którzy są nimi z wyboru, najczęściej stają się ludzie w starszym wieku, matki z nieletnimi dziećmi, rodziny pełne nieposiadające środków finansowych na opłacenie mieszkania oraz osoby, które opuściły zakłady karne.

Bezdomność w gminie Jejkowice jest jedynie zjawiskiem, nie urasta do rangi problemu społecznego. Pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z gminy, świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach. W latach 2016-2018 liczba rodzin i przebywających w nich osób objętych wsparciem z powodu bezdomności była niewielka (liczba rodzin: z 2 w 2016 r., 2 w 2017 r., 5 w 2018 r., liczba osób w rodzinach: 2 w 2016 r., 2 w 2017 r., 5 w 2018 r.).

Schronienie osobom bezdomnym zapewnia Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne – Schronisko dla Osób Bezdomnych oraz Schronisko dla Osób Bezdomnych im. Jana Pawła II w Rybniku. Na koniec 2018 roku przebywało w nich 5 osób z Gminy Jejkowice.

9. EDUKACJA

Edukacja, rozumiana jako wychowanie, wykształcenie, nauka oraz zdobywanie wiedzy, umiejętności i kształcenie, pełni zasadniczą rolę w rozwoju człowieka. Jako proces trwający od młodości jest sposobem na podniesienie jakości zasobów ludzkich, a tym samym poziomu konkurencyjności gospodarki i przyspieszenia tempa rozwoju gospodarczego.

W roku szkolnym 2018/2019 w Gminie Jejkowice funkcjonowały 3 placówki oświatowo-wychowawcze, w tym 1 przedszkole, 1 szkoła podstawowa i 1 szkoła gimnazjalna. Dane szczegółowe na temat ww. placówek, a także liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających oraz nauczycieli w nich pracujących przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2018/2019

nazwa i adres placówki	liczba dzieci, uczniów	liczba nauczycieli
Gminne Przedszkole Publiczne, ul. Szkolna 4, 44-290 Jejkowice	166	13
Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego, ul. Główna 42, 44-290 Jejkowice	386	46
Gimnazjum im. Adama Mickiewicza, ul. Główna 42, 44-290 Jejkowice	92	-

Dane Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Jejkowicach

Oddziały Gimnazjalne istniały w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego do końca roku szkolnego 2018/2019.

Placówki oświatowe wymienione w tabeli nr 11 , od 01.09.2018r. tworzą Zespół Szkolno-Przedszkolny zgodnie z uchwałą Nr XXXII/177/2018 z 22.01.2018r.

10. KULTURA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Główną rolę w organizacji życia kulturalnego w gminie odgrywa Gminna Biblioteka Publiczna, która zatrudnia 3 pracowników i w ramach swojej działalności statutowej służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych społeczeństwa oraz upowszechnianiu wiedzy i kultury. Do zadań placówki należy także wspieranie działalności kulturalnej realizowanej przez inne podmioty na terenie gminy i poza jej granicami, popularyzowanie fotografii, muzyki, śpiewu chóralnego i recytatorstwa oraz promocja gminy Jejkowice. W styczniu 2018 roku odbył się kolejny „Bajkowy Bal Malucha” dla najmłodszych czytelników. W czasie ferii zimowych oraz wakacji letnich organizowano w bibliotece: warsztaty taneczne, plastyczne oraz pokazy bajek skierowane głównie do dzieci w wieku szkolnym. W lipcu wznowiono działanie Klubu Małego Czytelnika w GBP w Jejkowicach. W ramach tego projektu odbyło się 20 spotkań w klubie, a także zabawa z okazji Dnia Dziecka w czasie której miał miejsce występ iluzjonisty. W październiku nasza biblioteka przyłączyła się do IV Ogólnopolskich Dni Djambe, w ramach której odbyły się darmowe warsztaty gry na bębnach afrykańskich skierowane zarówno dla dzieci jak i dorosłych. W grudniu odbyło się przedstawienie teatralne „Tegoroczne Święta każdy zapamięta” w wykonaniu Teatru Maska z Krakowa i spotkanie z Mikołajem.

Dla dorosłych w Gminnej Bibliotece Publicznej w Jejkowicach zorganizowano m.in.: spotkanie z podróżnikami pt. „Piękna i gościnna Rumunia”, wystawę malarstwa pt. „Świat zwierząt”, spotkanie autorskie z twórcą dwóch publikacji o pobliskiej zabytkowej kopalni „Ignacy”.

Cyklicznie odbywały się też projekcje filmowe oraz dla zainteresowanych grup prowadzone były lekcje biblioteczne.

W 2018 roku zarejestrowano 567 czytelników, natomiast 613 osób wzięło udział w imprezach i warsztatach organizowanych przez bibliotekę. Łączna liczba odwiedzin biblioteki wynosi 6331 osób.

W Jejkowicach co roku odbywa się również wiele cieszących się popularnością wśród ludności gminy imprez:

- Kiermasz Wielkanocny
- Koncert z okazji Dnia Matki i Ojca
- Dożynki Gminne
- Festiwal Dyni
- Jarmark Bożonarodzeniowy
- Spotkanie z Seniorami.

Każdego roku organizowany jest również bieg charytatywny podczas którego zbierane są fundusze na leczenie i rehabilitację chorych dzieci z terenu Gminy Jejkowice i nie tylko.

11. SPORT I REKREACJA

Propagowany w dzisiejszych czasach zdrowy styl życia obejmuje m.in. właściwe odżywianie, aktywny wypoczynek oraz uprawianie różnorodnych dyscyplin sportowych. Sport wpływa bowiem nie tylko na kondycję zdrowotną człowieka, ale również jego cechy charakteru, postawę, relacje z innymi ludźmi, umiejętność współpracy i asertywność.

Przez gminę przechodzą szlaki turystyczne, wytyczone są ścieżki nordic walking, a miłośnicy sportów rowerowych mają do dyspozycji ścieżki rowerowe biegnące wokół Ziemi Rybnickiej.

Uprawianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej sprzyja infrastruktura sportowa. Składają się na nią stadion sportowy (z widownią na 442 miejsca, w tym 342 siedzące), przyszkolna sala gimnastyczna oraz boisko wielofunkcyjne. W Jejkowicach funkcjonuje także klub sportowy LKS „JEDNOŚĆ” Jejkowice.

Na terenie gminy Jejkowice organizowane są imprezy sportowo-rekreacyjne oraz turnieje, m.in.: Jejkowicki Nordic Walking, Rodzinny Rajd Rowerowy, Turniej Skata Sportowego Grand Prix o Puchar Wójta Gminy Jejkowice, a w ramach programu „Cała Polska Biega – Aktywnie Spędzamy Wolny Czas” – Marszobieg Jejkowicki.

12. TURYSTYKA

Gmina Jejkowice leży na Płaskowyżu Rybnickim, położonym na wysokości 260-280 m n.p.m. Pod względem ukształtowania powierzchni teren gminy jest łagodnie pagórkowaty i obfituje w liczne lasy (z przewagą drzew liściastych: dębów, buków, brzoź). Obszar miejscowości Jejkowice leży w granicach otuliny Parku Krajobrazowego – Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich. Powierzchnia parku wynosi obecnie 49.387 ha, wchodzi on w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Miejscowość Jejkowice położona jest w dorzeczu Odry. Przez jej teren przepływają potok Gzel i jego dopływ Struga Leśna. Potok Gzel o długości ok. 4,5 km uchodzi do zalewu o tej samej nazwie, znajdującego się przy Zbiorniku Rybnickim na Rudzie. Cechą charakterystyczną dolin potoku Gzel, Strugi Leśnej i ich dopływów są liczne podmokłości wypełniające często całe dno doliny, zwłaszcza w okresach obfitych opadów.

Przez gminę przechodzą szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe łączące okoliczne miejscowości, dając możliwość poznania wielu obiektów, a przede wszystkim piękna krajobrazów – w zaciszu Parku Cysterskich Kompozycji Krajobrazowych czy wokół Zalewu Rybnickiego.

Atrakcją turystyczną gminy są również zabytki i ciekawe budynki o wartości historycznej i kulturalnej:

- Kościół parafialny pod wezwaniem Matki Boskiej Szkaplerznej i św. Piusa X, zbudowany w latach 1946-49. Jest to budynek bazylikowy z apsydą, wysoką wieżą z krenelażem i sterczynami. W kruchcie znajdują się tablice pamiątkowe poświęcone ofiarom obozów koncentracyjnych oraz zakonnikom;
- Kaplice i krzyże przydrożne: kaplica murowana przy skrzyżowaniu ul. Głównej i ul. Niewiadomskiej, zbudowana ok. 1890 r., obok kaplicy stoi drewniany krzyż; kapliczka św. Antoniego przy ul. Sumińskiej, z ok. 1900 r., otwarta półkolistą wnęką; kapliczka drewniana z rzeźbą Chrystusa Frasobliwego;
- Pomnik poświęcony powstańcom śląskim, więźniom oświęcimskim (ofiary ewakuacji obozu) i osobom zamęczonym w obozach koncentracyjnych – na cmentarzu parafialnym przy ul. Niedobczyckiej (3 płyty z inskrypcjami);
- Obiekty wpisane do rejestru i ewidencji zabytków województwa śląskiego, obejmujące zespoły zieleni, to: teren „leśniczówki” w południowej części gminy oraz cmentarz wyznaniowy o pow. ok. 1,5 ha.

13. SYTUACJA DZIECKA

Zasoby i oferta Zespołu Szkolno-Przedszkolnego

Placówka zatrudnia 2 pedagogów, 4 logopedów, 2 pielęgniarki, 4 surdopedagogów, 1 tyflop pedagoga, 3 oligofrenopedagogów, 1 specjalistę socjoterapii, 7 specjalistów terapii pedagogicznej, 1 specjalistę rehabilitacji ruchowej, 1 specjalistę gimnastyki korekcyjnej, 1 specjalistę rehabilitacji i rewalidacji dzieci i dorosłych w zakresie autyzmu i zespołu Aspergera. Placówka prowadzi dożywianie uczniów.

Placówka zapewnia uczniom dostęp do Internetu i umożliwia korzystanie z sali gimnastycznej. Szkoła nie posiada klas lub oddziałów integracyjnych. Przedstawiciele placówki nie zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia.

Placówka oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła szachowe, przyrodnicze, muzyczne, wokalne, plastyczne, sportowe i przedmiotowe). Jednocześnie szkoła prowadzi zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich najczęściej organizowane są: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne, zajęcia rewalidacyjne, gimnastykę korekcyjną, kółka dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, należy zwrócić uwagę na konieczność tworzenia miejsc, w których uczniowie mogliby aktywnie spędzać czas wolny.

14. OCHRONA ZDROWIA

Styl życia i zachowania zdrowotne wpływają w największym stopniu na stan zdrowia ludności. Do czynników zagrażających zdrowiu należą przede wszystkim: mała aktywność fizyczna, nieprawidłowości w sposobie żywienia, palenie tytoniu, nadmierne spożycie alkoholu, używanie narkotyków, zły stan środowiska naturalnego, niewłaściwe warunki bezpieczeństwa pracy, wypadki drogowe oraz brak powszechnej profilaktyki.

W Gminie Jejkowice funkcjonuje 1 Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, są prowadzone 3 prywatne praktyki lekarskie (w tym 2 praktyki stomatologiczne) oraz działa 1 apteka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2018 roku

nazwa placówki	adres
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Medycyny Rodzinnej „KRISMED” Krzysztof Stolarczyk	ul. Główna 36, 44-290 Jejkowice

Gabinet prywatny – pediatra	ul. Górska, 44-290 Jejkowice
Gabinet stomatologiczny	ul. Główna 36, 44-290 Jejkowice
Gabinet stomatologiczny	ul. Pustki 9G, 44-290 Jejkowice
Apteka „Gminna” S.C.	ul. Główna 26, 44-290 Jejkowice

Dane Urzędu Gminy Jejkowice.

15. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwu publicznemu zagraża przestępczość, która jest zjawiskiem dynamicznym i, podobnie jak społeczeństwo, podlega rozwojowi. Choć stanowi margines życia społecznego, poprzez swą intensywność i częstotliwość może mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciskać dotkliwe piętno na jej funkcjonowaniu.

Według danych Komisariatu Policji w Gaszowicach, w 2018 roku w Gminie Jejkowice odnotowano łącznie 35 zdarzeń o charakterze przestępczym. Wśród nich dominowały przestępstwa polegające na niealimentacji (8 przypadków), prowadzeniu pojazdu w stanie nietrzeźwości (5) oraz oszustwie (5). Ustalono, że sprawcami przestępstw były osoby w wieku od 29 do 69 lat. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Wybrane przestępstwa popełnione w gminie w 2018 roku

kategoria przestępstwa	liczba przestępstw	wiek sprawców
kradzieże mienia	2	55 lat
kradzieże z włamaniem	3	nie ujawniono
przywłaszczenia mienia	1	nie ujawniono
oszustwa	5	54 lata
zniszczenia mienia	1	nie ujawniono
znęcania	2	50 lat
niealimentacja	8	29-59 lat
nietrzeźwi kierujący	5	30-69 lat
wypadki drogowe	2	nie ujawniono
inne	6	nie ujawniono

Dane Komisariatu Policji w Gaszowicach.

W okresie od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r. policjanci Komisariatu Policji w Gaszowicach przeprowadzili na terenie Gminy Jejkowice 154 interwencje policyjnych, z czego

45 były to interwencje domowe (w 32 przypadkach sprawca znajdował się w stanie po użyciu alkoholu). W trakcie przeprowadzonych interwencji domowych policjanci ujawnili przemoc w rodzinie i sporządzili 3 Niebieskie Karty.

16. POMOC SPOŁECZNA

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadania pomocy społecznej w gminie Jejkowice wykonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach. Jednostka ta realizuje również zadania wynikające z innych, aniżeli ustawa o pomocy społecznej, aktów prawnych. Należą do nich w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych i ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, ustawa o powszechnym ubezpieczeniu społecznym oraz ustawa o ochronie zdrowia psychicznego.

Z końcem 2018 roku kadrę OPS-u stanowiło 8 osób, w tym: kierownik, 3 pracowników socjalnych oraz 4 pozostałych pracowników. Dane szczegółowe na temat stanu zatrudnienia w ośrodku, potrzeb w tym zakresie oraz poziomu wykształcenia pracujących w nim osób przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 14. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2018 roku

rodzaj stanowiska	liczba pracowników	o ile pracowników powinno być więcej?
kadra kierownicza	1	–
pracownicy socjalni	3	–
pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	–	–
pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–
pozostali pracownicy	4	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

Tabela 15. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2018 roku

rodzaj wykształcenia, dodatkowe kwalifikacje i zainteresowanie w tym zakresie		liczba osób	
		kadra kierownicza	pracownicy socjalni
wykształcenie	wyższe kierunkowe	1	1
	wyższe niekierunkowe	–	1
	średnie kierunkowe	–	1
	średnie niekierunkowe	–	–
	zawodowe i niższe	–	–
dodatkowe kwalifikacje	specjalizacja z zakresu organizacji pomocy społecznej	ukończona	1
		w trakcie realizacji	–
	specjalizacja I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego	posiadany	–
		w trakcie realizacji	–
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej		–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–	
osoby zainteresowane podjęciem specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny		–	

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

Na koniec 2018 roku kierownik i 2 pracowników socjalnych posiadało wykształcenie wyższe, a trzeci pracownik socjalny średnie kierunkowe. Dodatkowo kierownik oraz 1 pracownik socjalny miał specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, 1 pracownik socjalny posiadał specjalizację I stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Prawo do wsparcia udzielanego przez OPS mają osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. I tak np. w odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które od 1 października 2018 r. wzrosło do 701 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 528 zł na osobę w rodzinie, natomiast kryterium uprawniające do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku wynosi 674 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności - 764 zł. Prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje osobie której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 1922 zł. na osobę w

rodzinie. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują z kolei, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

W wykonywaniu zadań OPS współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez OPS na realizację zadań w latach 2016-2018.

Tabela 16. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2018

wielkość wydatków	2016 r.	2017 r.	2018 r.
ogółem	2.880.322 zł	3.816.223 zł	4.073.210 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	77.453 zł	95.441 zł	116.124 zł
w tym na świadczenia rodzinne	2.802.869 zł	3.720.782 zł	3.957.086 zł
na zadania własne gminy	77.453 zł	94.481 zł	116.124 zł
na zadania zlecone gminie	2.802.869 zł	3.721.742 zł	3.957.086 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy wzrastała z roku na rok. Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych gminie, wśród których przeważały środki przekazane na realizację świadczeń rodzinnych (w 2016 r. – 2.802.869 zł, w 2017r. – 3.721.742 zł, a w 2018 r. – 3.957.086 zł).

W ramach wykonywania zadań własnych gminy największe kwoty przeznaczono natomiast na udzielanie świadczeń pomocy społecznej (w 2016 r. – 77.453 zł, w 2017 r. – 95.441 zł, a w 2018 r. – 116.124 zł).

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby mieszkańców gminy objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznych 2016-2018

Tabela 17. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	72	80	67
liczba rodzin	43	47	45
liczba osób w rodzinach	119	125	105
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	2,9%	3,0%	2,5%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2016-2018 ulegała wahaniom (119 osób w rodzinach w 2016 r., 125 osoby w rodzinach w 2017 r., 105 osób w rodzinach w 2018 r.). Nieznacznie wahał się również udział beneficjentów systemu w ogólnej ludności gminy (z 2,9% w 2016 r. przez 3,0% w 2017 r. do 2,5% w 2018 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2018.

Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2018

powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
ubóstwo	35	36	33	88	90	77
bezdomność	2	2	5	2	2	5
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	5	4	25	23	18
bezrobocie	17	18	14	34	37	25
niepełnosprawność	15	13	15	21	32	32
długotrwała lub ciężka choroba	17	19	18	46	52	34
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	16	17	15	53	56	54
alkoholizm	12	11	12	19	17	21
narkomania	1	1	0	1	1	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	1	1	1	1
zdarzenie losowe	1	0	0	4	0	0
sytuacja kryzysowa	1	1	0	4	4	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających ze wsparcia OPS-u tego powodu utrzymywała się na zbliżonym poziomie (odpowiednio 35 i 88 w 2016 r., 36 i 90 w 2017 r., 33 i 77 w 2018 r.).

Inne istotne przyczyny świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia, bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność oraz alkoholizm.

Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem OPS-u z tych powodów również pozostawała na zbliżonym poziomie:

- długotrwała lub ciężka choroba odpowiednio: 17 i 46 w 2016 r., 19 i 52 w 2017 r., 18 i 34 w 2018 r.,
- bezrobocie: 17 i 34 w 2016 r., 18 i 37 w 2017 r., 14 i 25 w 2018 r.,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego: 16 i 53 w 2016 r., 17 i 56 w 2017 r., 15 i 54 w 2018 r.,
- niepełnosprawność: 15 i 21 w 2016r., 13 i 32 w 2017r., 15 i 32 w 2018 r.,
- alkoholizm: 12 i 19 w 2016 r., 11 i 17 w 2017 r., 12 i 21 w 2018 r..

W mniejszym stopniu mieszkańcy gminy korzystali z pomocy społecznej z takich przyczyn, jak: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezdomność, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, sytuacji kryzysowej czy zdarzenia losowego. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez OPS wpływały na formę udzielanego wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2016-2018 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2016-2018

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
pieniężna	72	80	67	43	47	45	119	125	105
praca socjalna	X	X	X	37	47	45	88	125	105
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	–	–	–	–	–	–
schronienie	2	2	5	2	2	5	2	2	5
usługi opiekuńcze	–	–	–	–	–	–	–	–	–
specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	1	–	–	1	–	–	2	–
skierowanie do domu pomocy społecznej	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze oraz zasiłków okresowych i stałych. Ważną formą wsparcia beneficjentów była również praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Duże znaczenie miała także pomoc rzeczowa udzielana przede wszystkim w postaci posiłku. Wśród form pomocy świadczonej przez Ośrodek znalazło się również świadczenie w postaci udzielenia schronienia.

Osoby, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, są kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. W latach 2016-2018 gmina nie skierowała ani nie finansowała żadnej osobie pobytu w DPS-ie.

W ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” - OPS dofinansowywał obiady dla uczniów w szkole. Od stycznia 2019r. program nosi nazwę na „Posiłek w szkole i w domu”, Ośrodek sfinansował także zakup paczek świątecznych, opłacał transporty żywności w ramach programu „ Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa”. Ośrodek uczestniczy w w/w Programie w ramach, którego mieszkańcy Gminy Jejkowice otrzymują artykuły spożywcze. W następujących latach z pomocy w tej formie skorzystało:

- 2016 – 94 osoby
- 2017 – 123 osób
- 2018 – 95 osób

W ramach realizowanych zadań OPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia wychowawcze, świadczenie rodzicielskie oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Od stycznia 2017 r. weszła również w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin - „Za życiem” (w ustawie określono szeroko pojęte wsparcie dla kobiet w ciąży i całych rodzin, w których urodziło się dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalna chorobą zagrażająca jego życiu).

Od lipca 2018 r. można było także składać wnioski na świadczenie „Dobry Start”- jest to jednorazowe świadczenie dla uczniów do 20 r.ż. w wysokości 300 zł. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	2.802.869 zł	3.720.782 zł	3.957.086 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	153	184	156
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	1.952	2.014	2.137
• dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	15	12	15
• dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	88	113	81
• dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	–	–	–
• dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	80	79	42
• dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	92	119	109
• dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	200	228	271
• dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	155	178	155
• dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	210	223	290
zasiłek pielęgnacyjny	939	1.034	1.048
świadczenie pielęgnacyjne	101	130	137
specjalny zasiłek opiekuńczy	–	–	9
świadczenie „Za życiem”	–	1	–
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	39	45	43
świadczenie rodzicielskie	170	210	269
świadczenie „DOBRY START”	–	–	586
świadczenie wychowawcze (500+)	454	502	496
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	4.495	4.888	5.688

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 wielkość wydatków przeznaczonych przez OPS na realizację świadczeń rodzinnych zwiększała się z roku na rok (z 2.802.869 zł w 2016 r. do 3.957.086 zł w

2018 r.). Tym samym wzrosła również liczba przyznanych świadczeń (z 4.495 w 2016 r. do 5.688 w 2018 r.). Liczba rodzin z nich korzystających ulegała natomiast wahaniom (z 153 w 2016 r. poprzez 184 w 2017 r. do 156 w 2018 r.).

Najczęściej OPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka, natomiast wśród dodatków do zasiłku rodzinnego przeważały wypłaty z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej i rozpoczęcia roku szkolnego. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie wychowawcze oraz świadczenie „DOBRY START”, które weszło w życie w 2018 roku.

W latach 2016-2018 OPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za następującą ilość osób: w 2016 r. 13 (na kwotę 42.404 zł), w 2017 r. 16 (56.766 zł) i w 2018 r. 16 (63.069 zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2017 r. 3 (na kwotę 4.095 zł), w 2017 r. 4 (5.188 zł) i w 2018 r. 3 (5.317 zł).

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2016-2018 przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2016-2018

	2016 r.	2017 r.	2018 r.
liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	9	9	10
liczba przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	131	180	170
wielkość wydatków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	60.700 zł	81.600 zł	76.600 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

Liczba rodzin z gminy, którym w latach 2016-2018 OPS przyznał świadczenie alimentacyjne wzrosła z 9 rodzin w 2016 r. do 10 w 2018 r., a liczba wypłaconych świadczeń wahała się od 131 w 2016 r. przez 180 – 2017 r do 170 w 2018 r.. Wahaniom ulegała również wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (60.700 zł w 2016 r., 81.600 zł w 2017 r., 76.600 zł w 2018 r.)

Pomoc społeczna polega m.in. na prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Składają się na nią zarówno jednostki środowiskowe, jak i instytucjonalne. Poniżej zamieszczona karta zasobów przedstawia szczegółowe informacje:

Punkt konsultacyjno-informacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym oraz dla ofiar przemocy

ul. Szkolna 6, 44-290 Jejkowice.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- udzielanie porad i doradztwa z zakresu pomocy psychologicznej, psychoedukacji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- udzielanie wsparcia po zakończeniu leczenia,
- motywowanie do podjęcia terapii.

Kategoria klientów objętych wsparciem w 2018 r.:

- mieszkańcy gminy,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- ofiary przemocy.

Konsultacje w punkcie odbywają się 2 razy w miesiącu lub w razie potrzeby w umówionym terminie.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Rybniku funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy.

Tabela 22. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2018 roku

nazwa i adres instytucji	kategoria klienta objętego wsparciem w 2018r.
Schronisko dla Osób Bezdomnych im. Jana Pawła II ul. 3 Maja 48B , 44 200 Rybnik	mężczyźni bezdomni, znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej
Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne – Schronisko dla Osób Bezdomnych ul. Sportowa 136, 44-200 Rybnik	Bezdomni mężczyźni i kobiety znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej
INTEGRUM NZOZ Ośrodek Leczenia Uzależnień, Opieki Psychiatrycznej i Pomocy Rodzinie, ul. Lompy 10, 44-253 Rybnik (powiat rybnicki, województwo śląskie)	osoby uzależnione od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz członkowie ich rodzin, osoby uwięzione w przemoc w rodzinie, zagrożone wykluczeniem społecznym, chore psychicznie i będące w kryzysach życiowych
Poradnia Zdrowia Psychicznego, Gliwicka 33, 44-200 Rybnik (powiat rybnicki, województwo śląskie)	osoby chore, z zaburzeniami psychicznymi, upośledzone umysłowo
Państwowy Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych –	osoby uzależnione

Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu, ul. Gliwicka 33, 44-201 Rybnik (powiat rybnicki, województwo śląskie)	
Punkt Interwencji Kryzysowej ul. 3 Maja 31, 44-200 Rybnik (powiat rybnicki, województwo śląskie)	osoby chore, uzależnione, współuzależnione, dotknięte problemem przemocy, znajdujące się w sytuacjach kryzysowych, z trudnościami adaptacyjnymi

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jejkowicach.

17. SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Schorzeniami, które najczęściej przyczyniają się do niepełnosprawności, są choroby układu krążenia oraz dysfunkcje narządu ruchu.

Z uwagi na to, że jedynym pełnym badaniem, którego wyniki pozwalają ustalić liczbę osób niepełnosprawnych oraz umożliwiają ich charakterystykę, są narodowe spisy powszechne, w analizie sytuacji tej grupy ludności Gminy Jejkowice wykorzystano dane z ostatniego opublikowanego spisu, który został przeprowadzony w 2002 roku.

W 2002 roku w Gminie Jejkowice mieszkało 280 osób niepełnosprawnych (150 mężczyzn i 130 kobiet), w tym 240 osób niepełnosprawnych prawnie i 40 osób niepełnosprawnych tylko biologicznie. Udział osób dotkniętych niepełnosprawnością w ogóle ludności gminy wynosił 8%.

Poniższe tabele przedstawiają strukturę wiekową osób niepełnosprawnych w gminie oraz ich podział według poziomu wykształcenia i aktywności ekonomicznej.

Tabela 23. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku

ekonomiczna grupa wieku	liczba osób	udział w ogóle osób niepełnosprawnych	udział w ogóle ludności w danej ekonomicznej grupie wieku
osoby w wieku przedprodukcyjnym	9	3,2%	1,0%
osoby w wieku produkcyjnym	167	59,6%	7,8%
osoby wieku poprodukcyjnym	104	37,1%	23,3%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

W 2002 roku 167 osób niepełnosprawnych w gminie było w wieku produkcyjnym. Stanowiły one prawie 8% ogółu ludności gminy będącej w tej ekonomicznej grupie wieku.

Liczną grupę reprezentowały osoby niepełnosprawne w wieku poprodukcyjnym (104 osoby), których odsetek wśród osób starszych w gminie wynosił blisko 24%.

Tabela 24. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku

poziom wykształcenia	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych w wieku 13 lat i więcej
wyższe	–	–
policealne	–	–
średnie	15	5,5%
zasadnicze zawodowe	122	44,7%
podstawowe ukończone	130	47,6%
podstawowe nieukończone	4	1,5%
nieustalony	2	0,7%

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Niski poziom wykształcenia w istotny sposób utrudnia osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie na rynku pracy i utrzymanie posiadanego zatrudnienia. W 2002 roku najliczniejszą grupę wśród osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym ukończonym (130 osób) i zasadniczym zawodowym (122 osoby). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił odpowiednio 47,6% i 44,7%.

Tabela 25. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób	udział w ogóle niepełnosprawnych
aktywni zawodowo pracujący	37	13,2%
aktywni zawodowo bezrobotni	5	1,8%
bierni zawodowo	238	85%
nieustalony status na rynku pracy	–	–

Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. W 2002 roku zdecydowana większość osób dotkniętych niepełnosprawnością w gminie była bierna zawodowo (238 osób). Ich udział w ogóle osób niepełnosprawnych wynosił aż 85%. Aktywne zawodowo były 42 osoby dotknięte niepełnosprawnością. Wśród nich dominowały osoby posiadające zatrudnienie (37 osób).

18. PROBLEMY UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY W RODZINIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, zdolność do konkurencji na coraz bardziej wymagającym rynku pracy oraz relacje rodzinne i międzyludzkie.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz dotkniętych, z powodu ich nadużywania, problemem przemocy w rodzinie jest trudna do ustalenia. Dane szacunkowe przedstawione w tym zakresie przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawiera poniższa tabela.

Tabela 26. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

		w Polsce	w 100-tys. mieście	w 25-tys. mieście	w 10-tys. gminie
liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

By skutecznie przeciwdziałać problemom uzależnień i przemocy w rodzinie oraz eliminować ich niekorzystny wpływ na społeczeństwo, konieczne jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i ich rozwiązywaniem oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych. Na szczeblu gminnym działania te wyznaczone są w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a ich inicjowanie należy do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w Gminie Jejkowice w latach 2016-2018.

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2016-2018

wielkość wydatków	2016 r.	2017 r.	2018 r.
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	44.168 zł	44.180 zł	36.331 zł
na przeciwdziałanie narkomanii	997 zł	997 zł	1.000 zł
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	0 zł	0 zł	0 zł
razem	45.165 zł	45.177 zł	37.331 zł

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 wysokość środków finansowych wydatkowanych w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie ulegała spadkowi (z 45.165 zł w 2016 r. do 37.331 zł w 2018 r.). Nie uwzględniono w tych latach w budżecie osobnych środków mających służyć działaniom ograniczającym przemoc w rodzinie.

Jak wspomniano powyżej, ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wybrane dane dotyczące działalności Komisji w Gminie Jejkowice oraz lokalnego rynku napojów alkoholowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2016-2018

2016 r.	2017 r.	2018 r.
---------	---------	---------

liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	9	9	9
liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0
liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	27	25	25
liczba decyzji podjętych w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	5	2	0
liczba negatywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0	0	0
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	2	5	4
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	1	0
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	0	0	0
liczba sprawców przemocy w rodzinie, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popełnieniu przestępstwa	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jejkowicach.

W latach 2016-2018 liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie była na podobnym poziomie (7 w 2010 r., 10 w 2011 r., 9 w 2012 r.; limit punktów uchwalony przez Radę Gminy na koniec 2012 r. wynosił 14). W latach 2016-2018 nie przeprowadzono w nich żadnej kontroli. W analizowanym okresie liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych była na zbliżonym poziomie (9 w 2010 i 2012 r., 6 w 2010 r.), liczba pozytywnych opinii GKRPA w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych była taka sama. W uzupełnieniu powyższych danych warto dodać, iż w analizowanym okresie nie podjęto żadnej decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała również rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. W latach 2016-2018 liczba osób nimi objętych ulegała wahaniom (2 w 2016 r., 5 w 2017 r., 4 w 2018 r.). W analizowanym okresie nieznacznie spadała liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego (z 2 w 2016 r. przez 1 w 2017 r. do 0 w 2018 r.)

Działalność profilaktyczna realizowana jest głównie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym poprzez prowadzenie programów i zajęć profilaktycznych.

W roku 2019 działalność profilaktyczna przedstawiała się następująco:

Zespół Szkolno-Przedszkolny:

- „Dzień Promocji Zdrowia” – klasy I - VIII tj. 380 uczniów, 22 nauczycieli, /realizacja listopad 2019r./
- Spektakl profilaktyczny: "W leśnym sądzie niejedyn bohater zasiądzie" – klasy 0-III tj. 190 uczniów, 10 nauczycieli /realizacja 31.10.2019r/
- Program rekomendowany: "Odczuwaj, Ufaj, Mów" - klasy V tj. 80 uczniów /realizacja październik 2019/
- Akcja profilaktyczna „Żyj aktywnie: zmagania sportowe”: klasy V-VIII tj. 50 uczniów, 3 nauczycieli / realizacja grudzień 2019r./
- Program profilaktyczny antyalkoholowy i antynikotynowy: „Noe”, „E-szkodliwe czyli o e-papierosach” – klasy VI-VIII tj. 149 uczniów, 10 nauczycieli /realizacja 25.10. i 06.11.2019r./
- Program profilaktyczny antynarkotykowy: "Narkotykom mówimy NIE" – klasy VIII tj. 40 uczniów, 3 nauczycieli /realizacja listopad 2019r./
- Spektakl profilaktyczny „Jasełka z elementami profilaktyki” - klasy 0-VIII tj. 435 uczniów, 50 nauczycieli, ok. 200 rodziców / realizacja grudzień 2019r./

W 2019r. w ZSP i klasach gimnazjalnych odbywały się zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień, w których brało udział ok.60 uczniów, zajęcia są prowadzone przez 3 nauczycieli.

Inne działania profilaktyczne:

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym odbywają się zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień, będące alternatywą spędzania czasu przez dzieci i młodzież. Zajęcia te finansowane są ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prowadzą je przeszkoleni nauczyciele.

W ramach realizacji w/w programu zakupiono publikacje, które poruszają problemy profilaktyki, uzależnień, przemocy, wychowania, promują zdrowy styl życia. Realizując zapis programu dotyczący szkoleń dla różnych grup zawodowych zostało przeprowadzone szkolenie pn. "Profilaktyka uzależnień w szkołach i innych placówkach pracy z młodzieżą". W szkoleniu wzięli udział przedstawiciele oświaty, policji, pomocy społecznej oraz członkowie GKRPA

Osoby zainteresowane rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii mogą korzystać z bezpłatnych porad i konsultacji w Ośrodku Pomocy Społecznej i w Punkcie

konsultacyjno- informacyjnym dla rodzin z problemem alkoholowym, problemem narkomanii i ofiar przemocy, który działa przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jejkowicach.

Punkt konsultacyjno-informacyjny dla rodzin z problemem alkoholowym oraz dla ofiar przemocy

ul. Szkolna 6, 44-290 Jejkowice.

Podmiot prowadzący jednostkę:

Urząd Gminy Jejkowice, ul. Główna 38A, 44-290 Jejkowice.

Zakres usług oferowanych przez jednostkę:

- udzielanie porad i doradztwa z zakresu pomocy psychologicznej, psychoedukacji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzenie zajęć terapeutycznych,
- udzielanie wsparcia po zakończeniu leczenia,
- motywowanie do podjęcia terapii.

Kategoria klientów objętych wsparciem w 2018 r.:

- mieszkańcy gminy,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- ofiary przemocy.

Propozycje w zakresie rozwoju jednostki (potrzeby):

Konsultacje w punkcie odbywają się dwa razy w miesiącu lub w razie potrzeby w umówionym terminie.

W 2018 roku w Punkcie pracował 1 specjalista z dziedziny uzależnień. Udzielił on łącznie 36 porad/konsultacji. Najczęściej zgłaszanym problemem przez osoby korzystające z porad specjalisty są: mechanizmy uzależnienia, stany depresyjne, konsultacje dla osób współuzależnionych, wyjaśnienie mechanizmu DDA, motywacja do terapii, motywacja do leczenia odwykowego osoby uzależnionej, wspieranie postaw trzeźwościowych po zakończonym stacjonarnym leczeniu odwykowym, wskazywanie motywacji do zmiany, porady dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działający przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Jejkowicach Zespół Interdyscyplinarny koncentruje swe działania głównie wokół integrowania i koordynowania działań podmiotów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów działających w tej dziedzinie. W 2017 roku Zespół pracował z 3 rodzinami, w 2 przypadkach podejrzenie istnienia przemocy związane było z nadużywaniem alkoholu. W 2018

roku Zespół pracował również z 3 rodzinami, w 1 przypadku podejrzenie istnienia przemocy związane było z nadużywaniem alkoholu.

Do końca września 2019 roku do Zespołu wpłynęły 3 Niebieskie Karty w 1 przypadku podejrzenie istnienia przemocy związane było z nadużywaniem alkoholu.

Liczne opracowania naukowe wskazują na związek alkoholu z przemocą w rodzinie, wzrost agresji w miarę wzrostu ilości spożytego alkoholu.

Zespół podejmuje działania pomocowe i interdyscyplinarne polegające na skierowaniu sprawy do sądu rodzinnego, ustaleniu terapii dla sprawcy przemocy, skierowaniu do punktu konsultacyjnego, który działa przy GKRPA, ustaleniu zajęć z pedagogiem szkolnym, czynnościach sprawdzających w miejscu zamieszkania wykonywane przez dzielnicowego, wywiadzie środowiskowym pracownika socjalnego, wnioskowaniu nadzoru kuratora sądowego, monitorowaniu sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą. Podejmowanie w/w działań może ograniczyć w znacznej mierze skalę zachowań dysfunkcyjnych.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie świadczy również Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2016-2018 była ona udzielana rodzinom i osobom w rodzinach, które zmagają się z alkoholizmem. Liczba beneficjentów objętych pomocą z tego powodu w badanych latach pozostawała na podobnym poziomie (liczba rodzin: 13 w 2016 r., 12 w 2017 r., 12 w 2018 r., liczba osób w rodzinach: 20 w 2016 r., 18 w 2017r., 21 w 2018 r.).

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Rybniku funkcjonują Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Punkt Interwencji Kryzysowej, które jako jednostki powiatowe obejmują zasięgiem działania również mieszkańców gminy.

19. PROBLEMY SPOŁECZNE W OPINII ŚRODOWISKA LOKALNEGO

Ważnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego na temat przedmiotu diagnozy. W ramach diagnozy problemów społecznych Gminy Jejkowice badania takie zostały przeprowadzone przy zastosowaniu anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 37 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie.

Atuty gminy

Respondenci zwrócili szczególną uwagę na dobre położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, w niewielkiej odległości od Rybnika, Wodzisławia Śląskiego, Rydułtów i Raciborza. Wysoko oceniono dostęp do placówek oświatowych dla dzieci i młodzieży. Badani duże znaczenie przywiązywali również do tego, że Gmina Jejkowice, pomimo niewielkich rozmiarów terytorialnych, stanowi odrębny podmiot samorządowy. Ankietowani podkreślali korzyści płynące z wiejskiego charakteru gminy, dobrych relacji z władzami samorządowymi. Zwrócili również uwagę na inwestycje służące mieszkańcom gminy – szybki rozwój gminy, dbanie o gminę oraz organizację wydarzeń kulturalnych na terenie gminy.

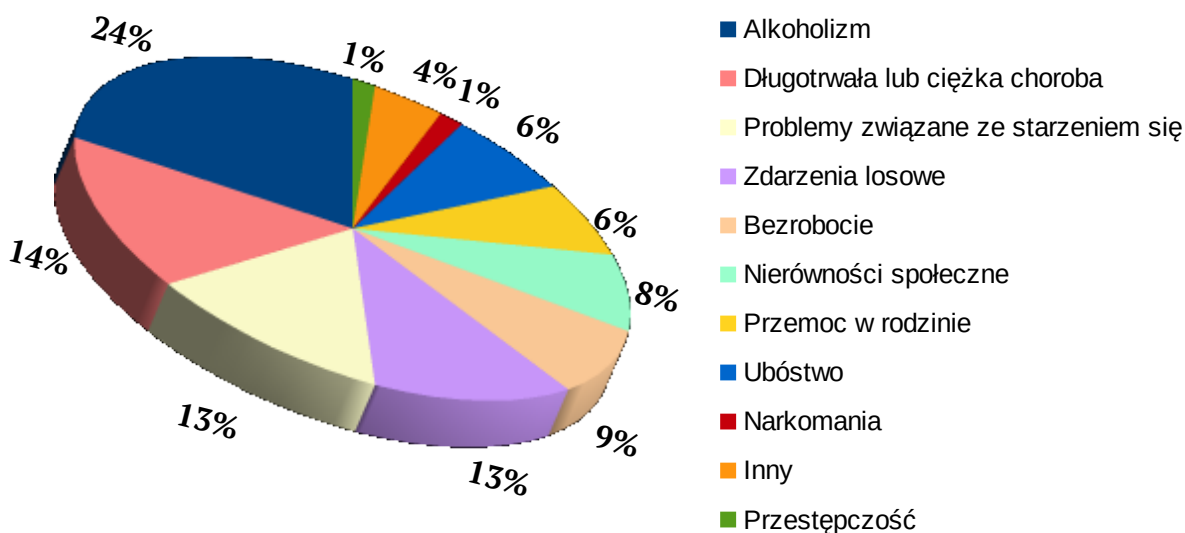
Słabe strony gminy

Odpowiadając na następane pytanie, ankietowani identyfikowali słabe strony gminy. Najczęściej wymienianą słabością, zdaniem ankietowanych, było zanieczyszczenie powietrza, brak gazociągu, zły stan dróg lokalnych, brak chodników w niektórych miejscach, ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i świetlic środowiskowych, zapewniających zorganizowane zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie wolnym.

Według ankietowanych bolączkami gminy są także brak bankomatu oraz ścieżek rowerowych. Za kolejną słabą stroną Jejkowic uznano wysokie opłaty za wywóz śmieci, brak odpowiedniej promocji gminy oraz słaby dostęp do informacji dotyczących możliwości pozyskania wsparcia m.in. psychologicznego i finansowego.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

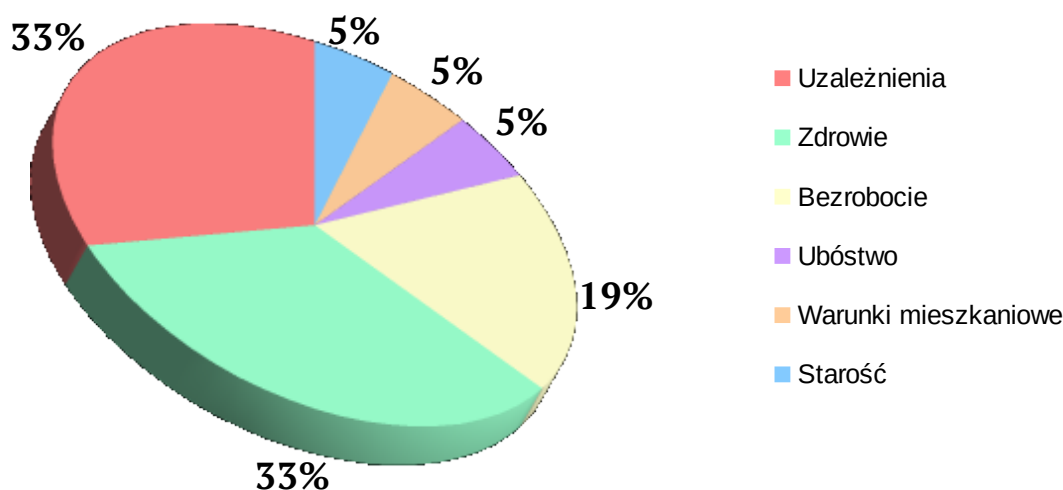
Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli przede wszystkim alkoholizm – wskazało nań 24% ankietowanych, długotrwała i ciężka choroba (14%) oraz problemy związane ze starzeniem się i zdarzenia losowe (po 13%). Szczególną uwagę zwrócili również na bezrobocie (9%) i nierówności społeczne (8%). W dalszej kolejności wymienili przemoc w rodzinie i ubóstwo (po 6%), inny (4%) oraz narkomania i przestępczość (po 1%). Jako inny problem najczęściej dotyczący mieszkańców gminy ankietowani wymienili ogólną znieczulicę na problemy innych oraz niewystarczającą pomoc dla dzieci z rodzin patologicznych.

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niewystarczająca - 50 % ankietowanych odpowiedziało, że nie ma zdania na ten temat, natomiast odpowiedzi pozostałych 50% przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: uzależnienia i zdrowie (po 33%) oraz bezrobocie (19%). Wskazano również ubóstwo, zdrowie i warunki mieszkaniowe (po 5%).

Co zrobić, by poprawić sytuację osób i rodzin w gminie?

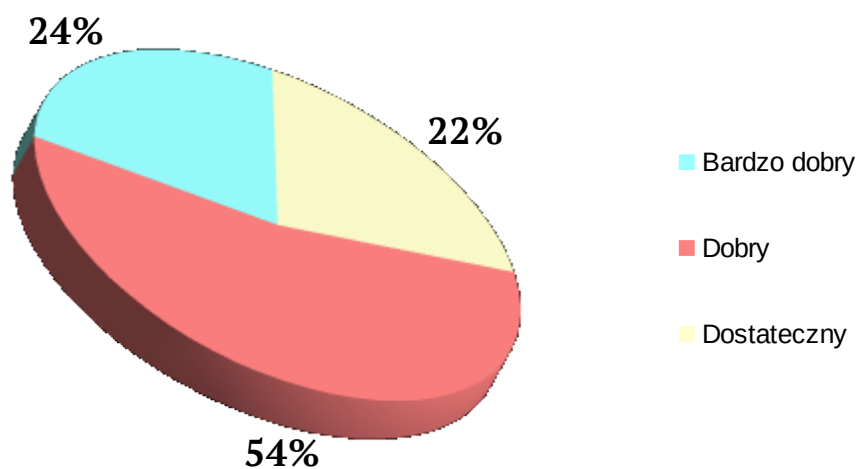
W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy sytuacji osób i rodzin zamieszkujących na terenie gminy. Ankietowani wskazywali na kwestie, które są w gestii działania samorządu, jak i na kwestie nie należące do jego kompetencji. Największa liczba pytanym podnosiła temat związany z ekologią oraz zanieczyszczeniem powietrza tj. dofinansowanie do wymiany pieców, poprowadzenie gazociągu, podjęcie działań edukacyjnych mających na celu prawidłową segregację odpadów, podłączenie wszystkich domostw do sieci kanalizacyjnej.

Do ważnych kwestii respondenci zaliczyli także brak odpowiednich informacji o możliwościach pozyskania wsparcia psychologicznego oraz finansowego jak również dostępu do różnego rodzaju kursów i szkoleń.

Ankietowani zwrócili również uwagę na bezpieczeństwo na drogach, a w szczególności zły stan większości dróg lokalnych, brak chodników w wielu miejscach, zbyt duże natężenie ruchu na odcinkach wokół placówek szkolno-oświatowych a także brak oświetlenia niektórych przejść dla pieszych.

Wg ankietowanych kolejny problem związany jest z brakiem zapewnienia właściwej pomocy osobom samotnym i starszym. Wskazany został tutaj także brak bezpośredniego połączenia autobusowego ze szpitalem w Rybniku – Orzepowicach.

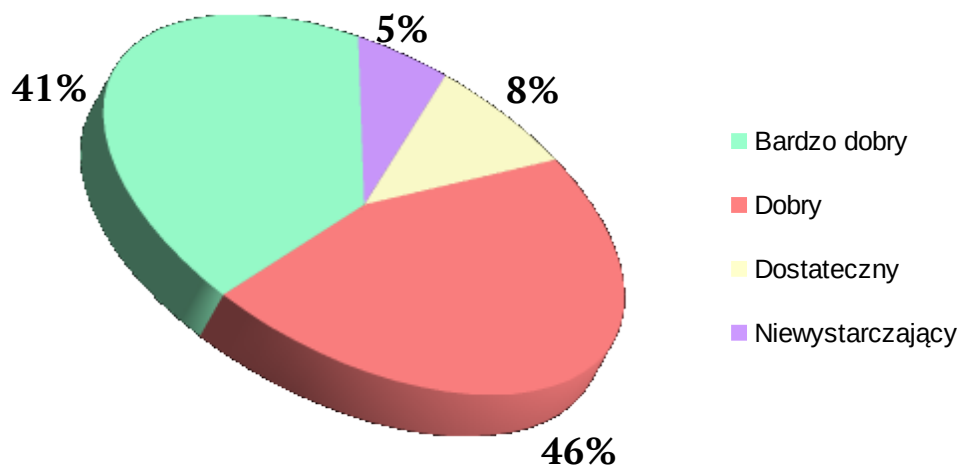
Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

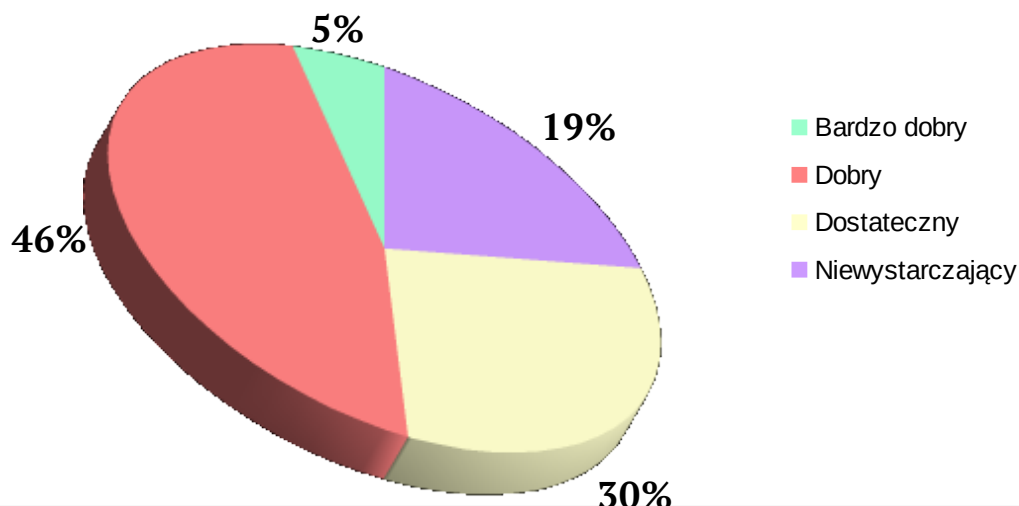
Zdecydowana większość respondentów pozytywnie oceniła dostępność placówek służby zdrowia w gminie - 54% badanych uznało ją za dobrą, 24% za bardzo dobrą, a 22% za dostateczną. Nikt z ankietowanych nie zaznaczył odpowiedzi „niewystarczająca”.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dane z badań ankietowych

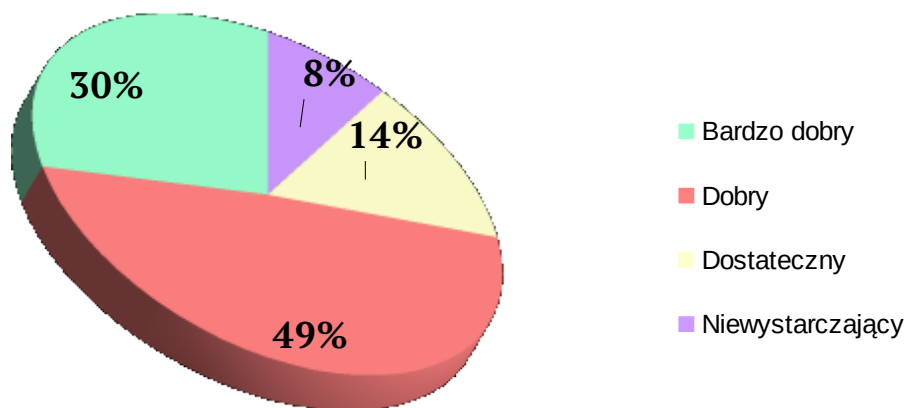
Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie został oceniony za dobry przez 46% respondentów, a przez 41% za bardzo dobry. Tylko 8 % odpowiedziało, że jest on dostateczny, a 5% - niewystarczający.

Dostępność placówek kulturalnych również została oceniona pozytywnie przez ponad połowę respondentów (51%) - 49% odpowiedziało, że dostęp do tych placówek w gminie jest dobry, a 5% za bardzo dobry. Za dostateczny uznało go 30% badanych, za niewystarczający 19%.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

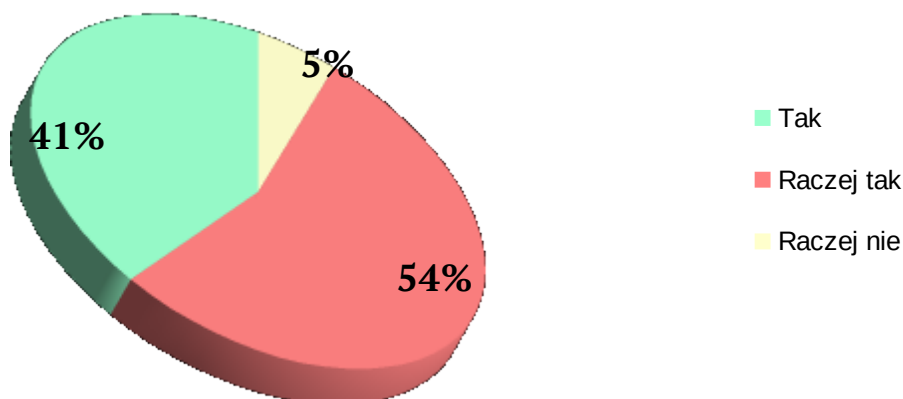
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie został uznany za dobry przez 49% respondentów i bardzo dobry przez 30%. Dostatecznie oceniło go 14% ankietowanych, natomiast 8% uznało go za niewystarczający.

W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli potrzebę budowy dużego, ogólnodostępnego placu zabaw umiejscowionego w centrum Jejkowic, basenu, ośrodka rekreacji ruchowej oraz zadaszenia dla istniejącego już boiska.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające uzyskać od respondentów opinie na temat stanu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Uzyskane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (w sumie 95%) stwierdziła, że czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie w miejscu zamieszkania. Odmiennej opinii wyraziło 5% badanych zaznaczając odpowiedź „Raczej nie”.

20. SEKTOR POZARZĄDOWY

Organizacje pozarządowe są przejawem społeczeństwa obywatelskiego, jedną z form aktywności społecznej. Odgrywają ważną rolę nie tylko w konsolidacji lokalnej społeczności, organizacyjnym wzmocnieniu władz lokalnych, lecz również zwiększają szanse rozwoju małych i średnich miejscowości. Dobrze zorganizowane środowisko może sprzyjać aktywizowaniu nie tylko pojedynczych osób i marginalizowanych grup społecznych, ale ich lokalnego otoczenia, sprzyja budowaniu samowystarczalności społeczności lokalnych poprzez uruchomienie i wykorzystanie jej zasobów.

W 2018 roku w Gminie Jejkowice funkcjonowało 8 organizacji pozarządowych. Samorząd gminy, w oparciu o akt prawa miejscowego (Program współpracy Gminy Jejkowice z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego), podejmował z nimi współpracę, która przybierała formę zlecenia organizacjom realizacji zadań własnych gminy, wsparcia lokalnego organizacji oraz doradztwa i konsultacji. Poniższa tabela przedstawia dane szczegółowe na temat sektora pozarządowego funkcjonującego w gminie.

Tabela 29. Organizacje pozarządowe w gminie w 2018 roku

lp.	Nazwa i adres organizacji	charakterystyka działania	kategoria klienta
1.	Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „LOGOS”, ul. Poprzeczna 3A, 44-290 Jejkowice	– działalność naukowa, – działalność kulturalna, – działalność ekologiczna	mieszkańcy gminy
2.	Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „SZANSA”, ul. Świerkowa 29, 44-290 Jejkowice	– działalność oświatowa, – działalność naukowa, – działalność kulturalna, – działalność ekologiczna	mieszkańcy gminy
3.	Ludowy Klub Sportowy „Jedność”, ul. Poprzeczna 3A, 44-290 Jejkowice	– prowadzenie zajęć sportowych w zakresie piłki nożnej dla dzieci i młodzieży w ramach działania pn. „upowszechnianie kultury fizycznej i sportu”	dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe
4.	Koło Gospodyń Wiejskich, 44-290 Jejkowice	– obrona praw, reprezentowanie interesów i działanie na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich i ich rodzin, – inicjowanie i podejmowanie różnorodnych działań na rzecz poprawy warunków życia i pracy kobiet wiejskich, udzielanie pomocy kobietom w wykonywaniu przez nie obowiązków	mieszkancki gminy, szczególnie te pracujące w rolnictwie

		matki, obywatelki, gospodyni i producentki, – prowadzenie wśród kobiet wiejskich działalności społeczno-wychowawczej, oświatowo-kulturalnej, w zakresie poprawy warunków socjalno-bytowych rodzin wiejskich, upowszechniania postępu w rolnictwie i gospodarstwie domowym oraz poprawy stanu ochrony zdrowia i opieki społecznej mieszkańców wsi	
5.	Ochotnicza Straż Pożarna, 44-290 Jejkowice	– walka z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami	mieszkańcy gminy
6.	Chór „Harmonia”, 44-290 Jejkowice	– działalność kulturalna	mieszkańcy gminy
7.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, ul. Główna 1 44-290 Jejkowice	– działalność turystyczna i sportowa, – działalność kulturalno-oświatowa, – działalność charytatywna, – działalność religijna	młodzież katolicka
8.	Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Seniorzy”, ul. Główna 26 44-290 Jejkowice	– działalność socjalno-kulturalna na rzecz członków stowarzyszenia	emeryci, renciści i inwalidzi z terenu gminy

Dane Urzędu Gminy Jejkowice.

W 2018 roku w Gminie Jejkowice istniała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego – Parafia Matki Boskiej Szkaplerznej i Św. Piusa X, mieszcząca się w Jejkowicach przy ul. Główniej 1A.

21. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu pomocy społecznej oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, który jest podmiotem analizy, i obejmuje następujące obszary:

- bezrobocie i ubóstwo;
- rodzina, dziecko i młodzież;
- uzależnienia i przemoc w rodzinie;
- bezdomność;
- starość;
- niepełnosprawność;

Obszar BEZROBOCIE I UBÓSTWO	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania mające na celu zachęcanie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy, • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezrobotnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca wiedza osób bezrobotnych o dostępnych ofertach pracy i wolnych miejscach pracy oraz o usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach • zmniejszająca się skala ubóstwa wśród mieszkańców gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • występowanie zjawiska dziedziczenia bezrobocia • niewielka liczba nowych inwestorów tworzących miejsca pracy • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • koordynowanie działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież • rozwijanie opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego • podnoszenie poziomu nauczania w gminie • prowadzenie działań profilaktycznych w 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania na rzecz utworzenia placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – świetlica środowiskowa • niedostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

obszarze zdrowia	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • spadek liczby rodzin dysfunkcyjnych • istnienie warunków do prowadzenia pracy socjalnej • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • odpowiednia dostępność szkół podstawowych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak dostępu do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • ograniczona liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

Obszar UZALEŻNIENIA I PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie dostępu do pomocy psychospołecznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień • kierowanie osób uzależnionych i współuzależnionych na leczenie odwykowe • pozyskanie kadry do pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży • różnorodność działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie • funkcjonowanie w gminie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie • zapewnianie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia • kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • nieprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych • brak działań w zakresie inicjowania powstawania grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba rodzin korzystających ze wsparcia psychospołecznego i prawnego • zmniejszająca się skala zjawiska nielegalności sprzedaży napojów alkoholowych 	<ul style="list-style-type: none"> • niewielka liczba osób wyleczonych z uzależnień • obniżanie się wieku inicjacji alkoholowej i narkotykowej • niewielka kadra pracująca z osobami

<ul style="list-style-type: none"> wzrastająca wśród dzieci i młodzieży świadomość zagrożenia uzależnieniami istnienie w gminie instytucji wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych realizowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wzrost liczby rodzin objętych poradnictwem i interwencją z powodu przemocy w rodzinie niezwiększająca się liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wymagających umieszczenia w ośrodkach wsparcia 	<p>uzależnionymi, współuzależnionymi i dotkniętymi przemocą w rodzinie</p> <ul style="list-style-type: none"> brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych wzrost liczby osób wymagających działań korekcyjno-edukacyjnych
---	---

Obszar BEZDOMNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> diagnozowanie problemu bezdomności prowadzenie działań na rzecz osób bezdomnych informowanie bezdomnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy zapewnianie osobom bezdomnym schronienia zapewnianie wsparcia osobom wychodzącym z bezdomności współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczone działania zapobiegające bezdomności niewielka skala działań uwrażliwiających mieszkańców na problemy osób bezdomnych oraz mających na celu zwiększenie akceptacji społecznej osób bezdomnych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> niezwiększająca się liczba osób zagrożonych bezdomnością i bezdomnych wymagających schronienia posiadanie przez bezdomnych wiedzy o przysługujących im prawach i dostępnych 	<ul style="list-style-type: none"> występowanie problemu bezdomności niewielka liczba osób wychodzących z bezdomności ograniczone możliwości realizowania indywidualnych programów wychodzenia z

<p>formach wsparcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiednia jakość usług świadczonych osobom bezdomnym <ul style="list-style-type: none"> • 	<p>bezdomności</p> <ul style="list-style-type: none"> • występowanie zjawiska minimalizowania problemów osób bezdomnych • niski poziom społecznej akceptacji osób bezdomnych • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych
---	--

Obszar STAROŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób starszych o dostępnych formach pomocy • podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodzin w sprawowanie opieki nad osobami starszymi • kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej • prowadzenie wśród osób starszych działań prozdrowotnych • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób starszych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób starszych • niezapewnianie osobom starszym wsparcia w ramach małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • brak działań mających na celu podniesienie poziomu życia osób starszych • brak współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych • brak działań inicjujących w gminie wolontariat na rzecz osób starszych
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • posiadanie przez osoby starsze wiedzy o dostępnych formach pomocy • możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny • dobry poziom życia osób starszych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób starszych • odpowiednia do potrzeb osób starszych infrastruktura techniczna 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost liczby osób starszych • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób starszych • brak dostępu osób starszych do małych form pomocy (klub seniora, dom dziennego pobytu) • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych

Obszar NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach oraz dostępnych formach pomocy • podejmowanie współpracy z podmiotami świadczącymi usługi rehabilitacyjne osobom niepełnosprawnym • uwrażliwianie społeczności lokalnej na problemy i potrzeby osób niepełnosprawnych • podejmowanie działań służących zwiększeniu społecznej akceptacji osób 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie w gminie grup wsparcia i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych • brak grup i klas integracyjnych w placówkach oświatowo-wychowawczych • brak działań inicjujących wolontariat na rzecz osób niepełnosprawnych

niepełnosprawnych • podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	
szanse	zagrożenia
• posiadanie przez osoby niepełnosprawne wiedzy o przysługujących im prawach dostępnych formach wsparcia • niezwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych wymagających opieki i wsparcia ze strony pracowników OPS-u • niewzrastająca liczba dzieci wymagających umieszczenia w grupach i klasach integracyjnych • brak zjawiska marginalizacji problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych • wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych	• wzrost liczby osób niepełnosprawnych • zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających wsparcia • brak w gminie grup wsparcia i instytucji wsparcia dla osób niepełnosprawnych • brak bazy rehabilitacyjnej w gminie • brak w gminie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych

22. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Diagnoza przeprowadzona w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice obejmowała kilkanaście zagadnień. Jej wyniki posłużyły, po ich nałożeniu na kompetencje samorządu gminnego, do opracowania założeń polityki społecznej gminy na lata 2020-2026. Zostały one przedstawione w części programowej strategii i zawierają działania, które powinny przyczynić się do zminimalizowania problemów społecznych tak występujących w gminie obecnie, jak i w najbliższych latach. Działania te są wyznaczone w następujących obszarach:

Cel strategiczny 1.:

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Szkolno-Przedszkolny

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, Zespół Szkolno-Przedszkolny, Schroniska dla Osób Bezdomnych z poza gminy, organizacje pozarządowe.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby osób bezrobotnych,
- zwiększenia liczby osób zaktywizowanych,
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej,
- poprawy dostępności i jakości usług świadczonych osobom bezdomnym,
- zwiększenia liczby osób wychodzących z bezdomności.

Cel strategiczny 2.:

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki szkolno - przedszkolne, placówki oświatowe , kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku liczby rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- poszerzenia wiedzy w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich,
- zróżnicowania form spędzania czasu wolnego oraz wzrostu liczby dzieci i młodzieży z nich korzystających.

Cel strategiczny 3.:

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe,

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- zwiększenia udziału seniorów i osób dotkniętych niepełnosprawnością w życiu społecznym,
- podniesienia jakości świadczonych usług,
- podniesienia jakości funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania,
- zwiększenia liczby osób usprawnionych i zatrudnionych.

Cel strategiczny 4.:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Szczegółowe działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawierają stanowiące załącznik do strategii gminne programy:

- profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026 (powołanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie – 2011 r.).

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny, placówki oświatowe

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki służby zdrowia, specjaliści, szkoły ponadpodstawowe w powiecie, placówki leczenia uzależnień, Oddział Dzienny Terapii Uzależnienia od Alkoholu Państwowego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Rybniku, ośrodki wsparcia, w tym Punkt Interwencji

Kryzysowej, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, mieszkanie chronione, inne ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Cel strategiczny 5.:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Cele operacyjne:

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt Gminy, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja, placówki oświatowe, kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerzy w realizacji działań:

Placówki oświatowe, policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- spadku przestępczości, w tym wśród nieletnich,
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie przestępczości i jej skutków,
- zwiększenia bezpieczeństwa na drodze.

Cel strategiczny 6.:

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2020-2026.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne gminy.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, organizacje pozarządowe, inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, kościoł, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe

Prognoza zmian:

Podjęcie działań powinno przyczynić się m.in. do:

- profesjonalizacji kadry pomocy społecznej,
- zwiększenia jakości świadczonych usług,
- zwiększenia aktywności mieszkańców, wzrostu liczby inicjatyw społecznych,
- zróżnicowania form i zwiększenia efektywności współpracy z sektorem pozarządowym.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. MISJA, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Misja samorządu, sformułowana w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice na lata 2020-2026, jest następująca:

Gmina Jejkowice dąży do pełnej integracji mieszkańców, tworzy możliwości funkcjonowania w warunkach wolnych od zagrożeń i na miarę standardów europejskich.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

Cele strategiczne	Cele szczegółowe	Kierunki działań/zadania	Wskaźniki
--------------------------	-------------------------	---------------------------------	------------------

<p>I. Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności.</p>	<p>1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.</p>	<p>1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.</p> <p>2. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez OPS.</p>	<p>- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,</p> <p>- liczba osób bezrobotnych i ubogich objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętych kontraktami socjalnymi,</p> <p>- liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia i ubóstwa,</p>
	<p>2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.</p>	<p>1. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.</p> <p>2. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach</p> <p>3. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi</p>	<p>- liczba osób objętych pomocą finansową i rzeczową</p> <p>- liczba dzieci objętych dożywianiem w stołówce szkolnej</p> <p>- ilość umów oraz porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz</p>

		na rzecz ubogich.	ubogich
	3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.	<p>1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.</p> <p>2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, zapewnienie dostępu do poradnictwa,</p> <p>3. Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.</p> <p>4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych.</p>	<p>- liczba osób zagrożonych bezdomnością, z którymi prowadzi się pracę socjalną</p> <p>- ilość świadczeń finansowych i rzeczowych udzielonych osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością</p> <p>- liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.</p> <p>- ilość miejsc noclegowych</p> <p>- 100% osób bezdomnych, wyrażających zgodę na schronienie, zostanie ono zapewnione</p> <p>- ilość umów, porozumień zawartych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób bezdomnych,</p>
II. Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci	1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.	1. Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych

<p>i młodzi.</p>		<p>pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.</p>	<p>i alimentacyjnych,</p>
	<p>2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.</p>	<p>1. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.</p> <p>2. Zatrudnianie asystentów rodziny.</p>	<p>- liczba rodzin objętych pracą socjalną, - liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym oraz liczba porad, - liczba rodzin objętych wsparciem przez asystenta rodziny,</p>
<p>III. Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.</p>	<p>1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.</p>	<p>1. Zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych, obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem</p> <p>2. Udzielanie przez OPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.</p>	<p>- liczba osób objętych usługami opiekuńczymi, - liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością, - liczba osób objętych usługami rehabilitacyjnymi, - liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną, - liczba osób starszych i niepełnosprawnych beneficjentów objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej,</p>
	<p>2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna</p>	<p>1. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji</p>	<p>- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych,</p>

	osób niepełnosprawnych.	społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, m.in. przy likwidacji barier architektonicznych, zapewnieniu dostępu do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego oraz zdobyciu i utrzymaniu zatrudnienia. 2 .Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.	- liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, - liczba wolontariuszy,
IV. Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	1. Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,	1. Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej. 2. Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa i stomatologii 3. Inicjowanie przedsięwzięć lokalnych mających na celu zaznajomienie mieszkańców z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz ich skutkami.	- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej, - liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi, - liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej,
	2. Profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	1. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej	- liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności

	<p>i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</p>	<p>w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.</p> <p>2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Kontynuowanie działalności zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie.</p> <p>4. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.</p>	<p>informacyjnej, edukacyjnej</p> <p>- liczba rodzin objętych wsparciem psychologicznym, prawnym oraz z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,</p> <p>- liczba osób objętych pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną,</p> <p>- liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,</p> <p>- liczba osób objętych wsparciem w ramach punktu konsultacyjnego,</p> <p>- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego.</p> <p>- liczba umów, porozumień z organizacjami pozarządowymi</p>
--	---	---	--

<p>V. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego</p>	<p>1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.</p>	<p>1. Opracowywanie i realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych; włączanie w ich realizację policjantów.</p> <p>2. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).</p>	<p>- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych oraz liczba osób nimi objętych,</p> <p>- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,</p>
	<p>2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.</p>	<p>1. Patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.</p> <p>2. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.</p> <p>3. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia,</p>	<p>- liczba popełnionych i wykrytych przestępstw,</p> <p>- liczba podjętych działań w ramach współpracy z instytucjami</p> <p>- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,</p>

VI. Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej,	1. Doksztalcanie kadry pomocy społecznej. 2. Rozwijanie infrastruktury socjalnej w gminie poprzez poszerzenie oferty już działających jednostek oraz utworzenie, w razie potrzeby, nowych.,	- liczba szkoleń, w których uczestniczyła kadra pomocy społecznej, - liczba nowo powstałych jednostek pomocy społecznej,
	2. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej,	1. Inicjowanie w gminie działalności nowych organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej.	- liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej,
	3. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców	1. Zachęcanie mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych oraz wspieranie inicjatyw społecznych.	- liczba wspólnych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów społecznych,

2. WDROŻENIE STRATEGII, MONITOROWANIE JEJ REALIZACJI

Wdrożenie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest procesem, w który zaangażowane powinny być wszystkie podmioty uczestniczące w jej opracowaniu oraz działające w obszarach objętych strategią. Instytucją, która z racji przepisu ustawowego koordynuje realizację Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach. OPS prowadzi działania skierowane nie tylko do klientów Ośrodka, ale i do całej społeczności Gminy Jejkowice. Nie można zrealizować Strategii bez znaczącego udziału pozostałych jednostek organizacyjnych gminy i powiatu oraz organizacji pozarządowych. Istotnym elementem realizacji założeń i celów strategii jest monitoring jej wdrażania, który wymaga operacjonalizacji celów, ich mierzenia i analizowania. Strategia jest dokumentem, który może być aktualizowany, szczególnie w dobie zmieniających się źródeł finansowania i przepisów. Nieodłącznym elementem wdrażania

Strategii są programy i projekty wykonawcze, które tworzone są w oparciu o budżet gminy. Monitoring Strategii będzie prowadził Ośrodek Pomocy Społecznej w Jejkowicach, który zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, koordynuje realizację Strategii. Monitorowanie nie jest kontrolą ani audytem. Jego istotą jest śledzenie i analizowanie faktycznego rozwoju. Celem monitoringu jest zbadanie: - zgodności faktycznego rozwoju z założeniami i celami Strategii; - oceny nowych wyzwań i zagrożeń; - wniosków dotyczących aktualności lub potrzeby zmiany istniejącej Strategii. W celu monitorowania strategii Zarządzeniem Wójta zostanie powołany zespół oceniający w którego skład wejdą m.in.: przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współdziałających w jej realizacji. Zasady działania zespołu zostaną określone zarządzeniem Wójta.

IV. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jejkowice na lata 2020-2026 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

Tabela 1. Infrastruktura techniczna w gminie w 2018 roku	s. 12
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2016-2018	s. 13

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2016-2018	s. 13
Tabela 4. Użytki rolne, lasy i grunty leśne, pozostałe grunty i nieużytki	s. 14
Tabela 5. Podmioty gospodarcze w gminie w latach 2016-2018.....	s. 15
Tabela 6. Podmioty gospodarcze w gminie w poszczególnych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) na koniec 2018 roku	s. 15
Tabela 7. Bezrobotni w gminie według płci i ich udział w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2016-2018.....	s. 16
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2016-2018.....	s. 16
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2016-2018	s. 17
Tabela 10. Nowo oddane mieszkania i budynki niemieszkalne w gminie w latach 2016-2018	s. 18
Tabela 11. Placówki oświatowo-wychowawcze w gminie w roku szkolnym 2018/2019	s. 19
Tabela 12. Zakłady opieki zdrowotnej, praktyki lekarskie i apteki w gminie w 2018 roku...s.	23
Tabela 13. Wybrane przestępstwa popełnione w gminie w 2018 roku	s. 24
Tabela 14. Stan zatrudnienia w OPS-ie oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2018 roku	s. 25
Tabela 15. Wykształcenie kadry OPS-u oraz potrzeby w tym zakresie na koniec 2018 roku	s. 25
Tabela 16. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2016-2018	s. 27
Tabela 17. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2018.....	s. 27
Tabela 18. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2016-2018	s. 28
Tabela 19. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2016-2018	s. 29
Tabela 20. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2016-2018.....	s. 30
Tabela 21. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2016-2018	s. 32
Tabela 22. Jednostki wsparcia spoza gminy, z oferty których korzystali mieszkańcy gminy w 2018 roku.....	s.33
Tabela 23. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych w gminie w 2002 roku	s. 34
Tabela 24. Osoby niepełnosprawne w wieku 13 lat i więcej w gminie według poziomu wykształcenia w 2002 roku	s. 34
Tabela 25. Osoby niepełnosprawne w gminie według aktywności ekonomicznej w 2002 roku	s. 35
Tabela 26. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych	s. 36

Tabela 27. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2016-2018	s. 37
Tabela 28. Lokalny rynek napojów alkoholowych oraz działalność GKRPA w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie w latach 2016-2018.....	s. 37
Tabela 29. Organizacje pozarządowe w gminie w 2018 roku	s. 48

Wykresy:

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy	s. 42
Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca	s. 43
Wykres 3. Jaki jest dostęp do placówek służby zdrowia w gminie?	s. 44
Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?	s. 45
Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?	s. 45
Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?	s. 46
Wykres 7. Czy czuje się Pan(-i) bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	s. 47